

Nr 326.

Godkänd av första kammaren den 3 juni 1944.

Godkänd av andra kammaren den 3 juni 1944.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av krigsfamiljebidragsförordningen den 30 juni 1942 (nr 521).

(Andra lagutskottets utlåtande nr 43.)

Till Konungen.

Genom en den 3 mars 1944 dagtecknad proposition, nr 211, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till förordning angående ändring i vissa delar av krigsfamiljebidragsförordningen den 30 juni 1942 (nr 521).

Riksdagen har bifallit förevarande proposition, vilket riksdagen härmed får för Eders Kungl. Maj:t anmäla.

Stockholm den 3 juni 1944.

Med undersätlig vördnad.

Nr 327.

Godkänd av första kammaren den 6 juni 1944.

Godkänd av andra kammaren den 6 juni 1944.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande av centrala tvätt- och reparationsanstalter för försvaret.

(Statsutskottets utlåtande nr 145.)

Till Konungen.

I propositionen nr 112 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 18 februari 1944, föreslagit riksdagen att under Försvarets fabriksfond för budgetåret 1944/45 anvisa dels

till Markförvärv för centrala tvätt- och reparationsanstalter ett investeringsanslag av 15 000 kronor, dels till Uppförande av centrala tvätt- och reparationsanstalter ett investeringsanslag av 2 630 000 kronor, dels ock till Anskaffning av maskiner och annan utrustning för centrala tvätt- och reparationsanstalter ett investeringsanslag av 925 000 kronor.

Såsom av ärendet framgår beslöt 1943 års riksdag, att den nuvarande, förbandsvis bedrivna tvätt- och reparationsverksamheten i fråga om intendenturmateriel vid försvarsväsendet skulle rationaliseras genom koncentration till ett fåtal centrala tvätt- och reparationsanstalter. Samtidigt anvisade riksdagen medel för uppförande av centrala dylika anstalter i Stockholm och Boden samt på Gotland ävensom maskiner m. m. Riksdagen framhöll därjämte, bland annat, att vid organisationens fortsatta utbyggnad borde övervägas de fördelar, som kunde ernås genom att anstalterna avsåges för såväl statligt som kommunalt bruk.

I nu föreliggande proposition har på grundval av en av 1942 års militära reparationsstjänstutredning verkställd utredning förslag framlagts om uppförande av ytterligare centrala tvätt- och reparationsanstalter, varjämte till behandling upptagits därmed sammanhängande spörsmål.

Den nu föreslagna fortsatta utbyggnaden av ifrågavarande underhållstjänst innebär att utöver ovannämnda redan beslutade tvätt- och reparationsanstalter skulle uppföras fyra dylika anstalter, avsedda en för mellersta Norrland, en för Västra Götaland, en för östra Götaland och en för södra Götaland. Mot förslaget, som står i huvudsaklig överensstämmelse med vad som förutsattes vid ärendets behandling vid 1943 års riksdag, har riksdagen icke haft något att erinra. Goda skäl hava synts riksdagen föreligga för att den för södra Sverige avsedda centralanstalten med föreslagen förläggning till Hässleholm bör tills vidare anstå. I fråga om de övriga anstalterna hava i fråga om förläggningsplatsen för de för östra och västra Götaland avsedda anstalterna icke några erinringar rests mot en förläggning av desamma till Mjölby respektive Herrljunga. Även riksdagen har godkänt dessa förslag. Vad beträffar förläggningsplatsen för den för mellersta Norrland avsedda anstalten har valet närmast stått mellan Bräcke och Långsele. För att ifrågavarande anstalt med hänsyn till omfattningen av det dit hänvisade militära tvättgodset skall erhålla en för säkerställande av ett ekonomiskt tillfredsställande driftsresultat tillräcklig storleksordning har verkställd utredning utvisat, att ett samgående med vederbörligt landsting är erforderligt. Företagen undersökning rörande samarbetsmöjligheterna har givit vid handen, att, därest anstalten förlägges till Långsele, Västernorrlands läns landsting förklarat sig villigt att anlita anstalten för länets sjukvårdsinrättningars behov. Härigenom skulle en till Långsele förlagd tvättinrättning från länet tillföras omkring 700 000 kg. tvättgodset eller lika mycket som det beräknade militära tvättgodset. I fråga om Bräcke-alternativet har Jämtlands läns landsting däremot avböjt ett samarbete med kronan. Även om ett dylikt samarbete med landstinget kunde komma till stånd, vill riksdagen framhålla, att företagna undersökningar givit vid handen, att anstalten förlagd till Bräcke ändock icke tillnärmelsevis kan ernå den tvättgodsmängd som skulle bliva fallet, om densamma förlades till Långsele. Driftsekonomiskt sett vore Långsele-alternativet sålunda att förorda. Även ur militär synpunkt har detsamma ansetts godtagbart. Det förhållandet att Bräcke genom statliga åtgärder åsamkats vissa ekonomiska förluster och att såsom kompensation härför anstalten borde förläggas dit har riksdagen icke i detta sammanhang kunnat

tillmäta avgörande betydelse. Riksdagen har vid övervägande av denna fråga funnit på nu angivna och av departementschefen i övrigt anförda motiv företräde böra givas åt Långsele-alternativet och har följaktligen beslutat, att anstalten i fråga förläggas till nämnda ort.

En förläggning av centralanstalterna till ovan angivna orter medför givetvis en icke oväsentlig stegring av behovet av bostäder därstädes. Emellertid hava, såsom departementschefen meddelat, de kommunala myndigheterna å respektive orter erbjudit sig att medverka till statlig låneförmedling för stimulerande av bostadsproduktionen. Riksdagen har i likhet med departementschefen funnit, att anstalterna icke böra komma till utförande, förrän det kan antagas att bostäder i tillräcklig omfattning finnas att tillgå på de olika platserna.

Vad beträffar anstalternas personalbehov och löneställning för denna personal hava de av 1943 års riksdag därvid angivna principerna följts. Riksdagen har godkänt vad härutinnan föreslagits.

För uppförande av byggnader m. m. för centralanstalterna i Långsele, Herrljunga och Mjölby har beräknats ett sammanlagt belopp av 2 630 000 kronor, vartill kommer 15 000 kronor för förvärv av viss tomtmark för anläggningen i Herrljunga. Vidare har för maskiner och annan utrustning avsetts ett belopp av 925 000 kronor. Mot beräkning av angivna belopp har icke något synts vara att erinra. Riksdagen har alltså beslutat att i enlighet härmed anvisa anslag under försvarets fabriksfond. Därest ytterligare markkostnader skulle visa sig oundgängligen erforderliga, må det ankomma på Kungl. Maj:t att medgiva kostnadernas bestridande från de till fabriksstyrelsens förfogande stående medlen för framtida täckande genom särskilt anslag under försvarets fabriksfond.

Under återopande av det anförda och då departementschefens förslag jämväl i de delar, varom riksdagen icke särskilt uttalat sig, icke givit anledning till erinran, får riksdagen anmäla, att riksdagen under försvarets fabriksfond för budgetåret 1944/45 anvisat *dels* till Markförvärv för centrala tvätt- och reparationsanstalter ett investeringsanslag av 15 000 kronor, *dels* till uppförande av centrala tvätt- och reparationsanstalter ett investeringsanslag av 2 630 000 kronor, *dels ock* till Anskaffning av maskiner och annan utrustning för centrala tvätt- och reparationsanstalter ett investeringsanslag av 925 000 kronor.

Stockholm den 6 juni 1944.

Med undersätlig vördnad.
